

Informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars que regula la contractació “EXECUCIÓ DE LES OBRES DE L’ESTACIÓ DE BOMBAMENT D’AIGÜES PLUVIALS DE L’INTERCEPTOR NORD – SISTEMA 12 AL TM DE CASTELLDEFELS, COFINANÇAT PEL FONS EUROPEU DE DESENVOLUPAMENT REGIONAL (FEDER) DE LA UE, FEDER DE CATALUNYA 2021-2027. Clau: CTN2500082”

Antecedents

El Departament de Contractació de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) sol·licita l'emissió de l'informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars del contracte especificat a l'encapçalament (PCAP), d'acord amb l'article 122.7 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (LCSP).

Objecte i règim jurídic

El PCAP que es sotmet a informe regula la licitació d'un contracte que té per objecte, d'acord amb l'apartat A del quadre de característiques, les obres d'execució del *Projecte constructiu de l'estació de bombament d'aigües pluvials de l'interceptor nord, sistema 12 de Castelldefels, al terme municipal de Castelldefels*. L'actuació està recollida a la planificació vigent, concretament, en el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya del tercer cicle (2022-2027), dins del grup de mesures de prevenció i defensa contra les inundacions, codi *D1.441 Mesures per al foment d'una estratègia basada en la millora del drenatge de les zones agrícoles, orientada a la millora de la recepció dels escolaments del sistema fluvial del districte de conca fluvial de Catalunya (DCFC)*. L'actuació també s'incorpora en el Programa de mesures del Pla de gestió de risc d'inundació del 2n cicle (2022-2027) dins la mesura amb codi 14.04.01 i forma part de les actuacions de millora del drenatge del delta de Llobregat (codi actuació 14.04.01-04). Es recomana que s'indiqui que l'Agència mitjançant conveni de col·laboració CV24005022, subscrit el 17 de juny de 2024, amb l'Ajuntament de Castelldefels s'ha compromès a licitar aquesta actuació, entre d'altres obligacions, com la d'assumir part del

seu finançament. S'indica que el pressupost consignat a la planificació és orientatiu i que és el projecte de l'actuació el que fixa l'import definitiu. S'observa que l'import planificat és sensiblement inferior al del projecte i que amb els compromisos econòmics assumits per les parts en el conveni citat (consistents en cofinançar en un percentatge l'actuació, superior per l'ACA) s'incrementa amb escreix el cost estimat de l'actuació. Aquest informe jurídic no es pronuncia sobre qüestions econòmiques sense perjudici que l'OCEF en el seu informe de fiscalització consideri adient fer un pronunciament al respecte. S'incorpora el codi CVP que identifica l'activitat econòmica objecte del contracte 45232130-2 – *Treballs de construcció de canalitzacions d'aigües pluvials*. La contractació s'encabeix en la definició que dona l'article 13 de la LCSP de la tipologia contractual d'obres. El projecte constructiu és el document tècnic que defineix les obres que s'han de dur a terme i es posarà a disposició dels licitadors juntament amb la resta de documents d'aquesta licitació. Atès que el valor estimat de les obres supera els 500.000€ es justifica la no divisió en lots del contracte per raons tècniques seguint el criteri d'actuació 3.4 de la Directriu 1/2018 de la Direcció General de Contractació Pública. Es recorda que el requeriment legal de justificar la contractació per insuficiència de mitjans interns es preveu per als contractes de serveis (article 116 LCSP). Com que les obres s'executen ordinàriament amb mitjans externs es podria eliminar aquesta justificació.

La tramitació i gestió del procés de licitació de l'actuació, així com el seguiment de la seva execució ha estat autoritzada pel Consell d'Administració d'Infraestructures de la Generalitat de Catalunya, SAU (mitjà propi de l'administració) en sessió celebrada el 22 de maig de 2024. Consta a l'expedient la certificació de l'acte emesa pel secretari. Aquesta autorització s'empara en la disposició addicional segona del Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut d'Empresa Pública Catalana, vigent en el moment de la sol·licitud. Es recomana que en l'apartat A es faci aquesta precisió donat que amb la nova regulació (que no és d'aplicació en aquesta licitació) ja no caldria aquesta petició perquè els llindars dels imports d'aquests encàrrecs s'han incrementat pel Decret llei 3/2025, de 4 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria de contractació públic.

De conformitat amb l'article 9.3 del Text refós de legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre (TRLMAC), el contracte té naturalesa administrativa i és d'aplicació el règim jurídic establert a la LCSP, essent l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu el competent per resoldre les qüestions litigioses entre les parts.

El contracte té un valor estimat de 12.077.040,39€ (més IVA) i, en aplicació de l'article 20 de la LCSP, està subjecte a regulació harmonitzada. En atenció a l'import del contracte caldrà comunicar la contractació al Departament d'Economia i Finances d'acord amb l'article 45.3.bis de la Llei 16/2008, de 23 de desembre, de mesures fiscals i financeres. L'objecte del contracte està cofinançat amb el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) de la Unió Europea, en el marc del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027.

Procediment d'adjudicació i tramitació de l'expedient

L'adjudicació del contracte es realitza per tramitació ordinària i mitjançant el procediment d'adjudicació obert previst als articles 156, 157 i 158 de la LCSP. En l'acta de comprovació del replanteig previ es fa constar que els terrenys no es troben disponibles, no obstant, en tractar-se d'obres hidràuliques la LCSP permet licitar el contracte posposant l'exigència d'aquest requisit al moment anterior a l'inici de les obres.

El procediment de licitació i d'adjudicació es realitza mitjançant l'Eina de Sobre Digital.

D'acord amb la disposició addicional quinzena de la LCSP la tramitació de la licitació comporta la pràctica de les notificacions i comunicacions que en derivin per mitjans exclusivament electrònics, mitjançant el sistema e-NOTUM i la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de la Generalitat de Catalunya. Així mateix, d'acord amb la disposició addicional setzena de la LCSP comporta l'obligació per a les empreses licitadores d'estar inscrites al Registre Electrònic d'Empreses Licitadores (RELI) o en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades del Sector Públic.

Contingut del plec de clàusules administratives particulars

El contingut del PCAP s'adequa al règim general establert a la LCSP que transposa a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, a la Guia actualitzada de redacció de plecs de clàusules administratives particulars de la Junta Consultiva de Contractació Pública i al Manual de comunicació del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 elaborat per la Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat del Departament d'Economia i Finances. Concretament, seguint les previsions d'aquest últim document, s'inclou la referència a la participació de la Unió Europea i al programa específic del FEDER, l'emblema del període i la clàusula en què consten les obligacions de l'adjudicatari pel que fa a les normes de visibilitat, transparència i comunicació (clàusula 30.p)). A efectes informatius es podria indicar el percentatge màxim de finançament europeu de l'actuació si es coneix o del grup d'actuacions del qual forma part aquesta contractació.

Les dades econòmiques del contracte es contemplen a l'apartat B del quadre de característiques i a la clàusula tercera. D'acord amb l'article 102.4 de la LCSP el preu del contracte es determina per preus unitaris. El valor estimat del contracte és de 12.077.040,39€ (més IVA). Aquest valor equival a l'import de licitació donat que no es preveuen modificacions, i incorpora el preu de l'obra (12.057.327,90€) i el preu de les proves (19.712,49€). El pressupost base de licitació inclou l'IVA i té un valor de 14.613.218,87€. La justificació de l'import d'execució de les obres es recull al projecte constructiu. Respecte a l'adequació dels imports i dels seus mètodes de càlcul incorporats en el PCAP s'estarà al que determini l'OCEF al seu informe.

Consta a l'apartat C del quadre de característiques i a l'apartat cinquè de la clàusula tercera que s'han complert tots els tràmits per assegurar l'existència de crèdit per al pagament de l'objecte del contracte. S'indiquen els imports assignats a cada exercici pressupostari (2025-2027), el projecte, el compte comptable al que s'imputarà la despesa i la seva descripció. Consta a l'expedient l'aprovació del director de l'ACA del compromís de despesa futura que comporta aquesta contractació, facultat que li ha estat delegada pel consell d'administració, donant-se així compliment a la normativa pressupostària vigent. S'indica que el contracte està cofinançat amb fons europeus FEDER en el marc del Programa FEDER de Catalunya 2021-2027. Respecte el contingut econòmic d'aquest apartat s'estarà al que pugui observar l'OCEF en l'informe de fiscalització

L'apartat D del quadre de característiques i la clàusula quarta fixen un termini total de durada del contracte de 15 mesos (12 mesos per a l'execució de l'obra i 3 mesos per a les proves) a comptar des de la signatura de l'acta de comprovació del replanteig. Cal esmenar l'error tipogràfic en el termini indicat per a les proves.

En aquesta licitació no s'admeten variants.

Tal i com s'especifica a la clàusula onzena es presenten tres sobres vist que el plec preveu conjuntament criteris d'adjudicació que depenen d'un judici de valor i criteris quantificables de forma automàtica.

La solvència requerida per participar en la licitació es preveu a l'apartat G del quadre de característiques. D'acord amb l'article 77.1. a de la LCSP l'acreditació dels licitadors de la solvència mitjançant la classificació empresarial d'obres és obligatòria ja que el valor estimat de les obres d'aquesta licitació supera l'import de 500.000€. S'exigeix la classificació en el grup E, subgrup 1 i categoria 6. Quant als licitadors no espanyols pertanyents a estats membres de la Unió Europea o signataris de l'acord sobre l'espai econòmic europeu es permet l'acreditació de la seva solvència, en cas de no disposar de classificació, d'acord amb els mitjans previstos en aquest apartat. La solvència econòmica i financera es podrà acreditar disposant d'un volum anual de negocis d'almenys 18.115.560,59€, referit a l'any de major volum de negoci dels tres últims conclosos. L'import requerit no supera l'1,5 del valor estimat del contracte previst per la llei com a màxim, de manera que la solvència es pot considerar proporcional amb l'objecte del contracte (article 87.1.a de la LCSP). I pel que fa a la solvència tècnica o professional d'aquests licitadors es permet la seva acreditació d'acord amb l'article 88.1.a de la LCSP, és a dir, acreditant un volum anual d'execució d'obres del mateix tipus de les que es liciten, referit a l'any de major execució dels últims cinc anys, de com a mínim el 70% del VEC del contracte (8.440.129,53€). S'incorpora una justificació genèrica de la solvència requerida, al respecte de la qual s'estarà al que informi l'OCEF.

En aplicació de les previsions de l'article 76.2 de la LCSP, s'exigeix als licitadors, a més d'acreditar la seva solvència, la presentació d'un compromís d'adscripció permanent del delegat d'obra i del cap d'obra que han de complir amb els requisits de l'annex 1, compromís

que s'ha de formalitzar segons el model que figura en aquest mateix annex en el qual s'identifiquen els membres de l'equip per referència al perfil professional requerit. No es permet incloure en el compromís els noms d'aquestes persones ni cap altra dada identificativa i s'adverteix de l'exclusió de l'oferta en cas d'incompliment.

Els criteris d'adjudicació s'especifiquen en l'apartat H del quadre de característiques. L'adjudicació recaurà en l'oferta que ofereixi la millor relació qualitat-preu. Per a la justificació del sistema de valoració de les proposicions s'aplica la Directriu 1/2020, de 23 de juny de 2020, d'aplicació de fórmules de valoració i puntuació de les proposicions econòmica i tècnica, de la Direcció General de Contractació Pública. Els criteris de qualitat sotmesos a judici de valor es valoren en 20 punts i són, la identificació dels aspectes més significatius, i el pla d'assegurament de la qualitat i pla de gestió mediambiental. Per als criteris de qualitat automàtics es fixa una puntuació de 60 punts, distribuïda entre els criteris que es valoren i que són, la valoració de l'ampliació del termini de garantia de les obres, % per a desenvolupar el pla d'autocontrol de qualitat, disposar d'una entitat certificadora independent, l'experiència del delegat de l'obra, el número de funcions de l'equip assignades a les dones, i, la classificació ambiental del vehicle segons els criteris de la DGT. L'oferta econòmica es valora en 20 punts i s'aplica per a la seva valoració la fórmula prevista en aquest apartat, respecte de la qual s'estarà al que disposi l'OCEF en el seu informe. La proposició dels aspectes sotmesos a judici de valor s'ajustarà a les previsions de l'apartat H del quadre de característiques (quant a contingut, extensió i format), mentre que la referida als criteris automàtics s'haurà de presentar d'acord amb el model de l'annex 2, i l'oferta econòmica s'haurà d'ajustar al model de l'annex 4 (la partida relativa al preu de les proves no admet baixa). Es preveu la tramitació de l'article 150 de la LCSP en cas que abans de l'adjudicació es detectin pràctiques col·lusòries consistent en trametre els indicis a l'ACCO per a que emeti un informe, quedant el procediment de licitació suspès fins a la resolució d'aquest incident.

D'acord amb les previsions de l'article 149 de la LCSP, l'apartat I del quadre de característiques regula els criteris per a la determinació de l'existència de baixes presumptament anormals i els conceptes que s'empraran per a la seva justificació. La clàusula catorzena detalla el procediment contradictori que caldrà seguir.

L'apartat J del quadre de característiques indica la documentació que en tot cas haurà de presentar l'empresa proposada com a adjudicatària, entre la qual s'hi troba la declaració responsable respecte la viabilitat tècnica, econòmica i de terminis de la seva proposta, l'acreditació documental del compromís d'adscripció de mitjans personals, i l'acreditació dels criteris d'adjudicació automàtics relatius a l'experiència del delegat d'obra, i la classificació ambiental del vehicle ofert. També es preveu el visat del delegat d'obra, i l'assegurança de responsabilitat civil i de tot risc construcció d'import mínim al valor estimat del contracte que haurà de presentar l'empresa adjudicatària.

No s'exigeix garantia provisional d'acord amb l'article 159.4.b de la LCSP, però sí, tal i com disposa l'article 107 LCSP, una garantia definitiva d'un 5% de l'import de licitació atès que el preu s'ha determinat per preus unitaris. Es preveu el termini de garantia d'un any d'acord amb l'article 243.2 de la LCSP a comptar des de la seva recepció un cop finalitzada la fase de proves. A la clàusula trenta-vuitena es preveu la recepció parcial de les parts d'obra susceptibles d'aprofitament independent.

D'acord amb els articles 122.2 i 202 de la LCSP, l'apartat M del quadre de característiques ha establert una condició especial d'execució de caire mediambiental relativa a l'avaluació de l'emissió de Gasos d'Efecte Hivernacle durant l'execució del contracte i una altra de tipus social com és l'observança dels principis ètics i les regles de conducta als que s'ha d'adequar l'activitat del contractista previstes a la clàusula trenta-quatrena. En aplicació de l'article 217 de la LCSP s'ha previst com a condició l'obligació del contractista d'informar respecte el pagament als subcontractistes quan sigui requerit per l'Agència per a que aquesta última pugui efectuar la comprovació d'aquests pagaments d'acord amb la clàusula trenta-sisena. Així mateix, es requereix que s'utilitzi la metodologia de treball BIM en l'execució de les obres. Tal requeriment és obligatori per a les obres d'import estimat igual o superior a 2M€ d'acord amb l'ACORD DE GOV/81/2023, de 4 d'abril. A l'últim, aquest apartat, es remet a la resta de condicions previstes en el PCAP. Per una major claretat es recomana que s'unifiqui la seva regulació en aquest apartat.

A l'apartat N del quadre de característiques no preveu causes de modificació, tot i que el contracte es podrà modificar per causes no previstes si concorren els requisits de l'article 205 de la LCSP, possibilitat recollida a la clàusula trenta-dosena.

D'acord amb l'article 250.c de la LCSP es preveu la possibilitat de cessió dels drets i obligacions del contracte a tercers que haurà d'ajustar-se als requisits fixats a la clàusula trenta-quatrena de conformitat amb l'article 214 de la LCSP (apartat O del quadre de característiques).

L'apartat P del quadre de característiques i la clàusula trenta-sisena permeten la subcontractació llevat de les tasques considerades crítiques com són les assignades al delegat d'obra, cap d'obra i responsable d'equips i instal·lacions donada la vinculació directa d'aquestes figures amb el resultat de les prestacions contractades i les responsabilitats que se'n deriven. La celebració dels subcontractes, si és el cas, caldrà que s'ajusti als requisits de l'article 215.2 de la LCSP.

Es preveu la revisió dels preus del contracte, a l'apartat Q del quadre de característiques i clàusula trenta-setena, sempre i quan concorrin els requisits previstos als articles 103 i següents de la LCSP (que el contracte s'hagi executat en un 20% del seu import i que hagi transcorregut un any des de la seva formalització, excloent-se de la revisió aquest percentatge d'import executat i el primer any de vigència del contracte). Es fixa la fórmula de revisió en cas que procedeixi.

Pel que fa a les disposicions relatives a l'execució del contracte, d'acord amb l'article 144 del RGLCAP, l'apartat T del quadre de característiques i la clàusula vint-i-dosena estableixen l'obligació del contractista de presentar un programa de treball, dins del termini de 30 dies des de la formalització del contracte.

S'identifica en l'apartat V del quadre de característiques el responsable del contracte que serà el director facultatiu de les obres d'acord amb l'article 62 de la LCSP, el qual es contractarà externament mitjançant una licitació pública.

L'apartat X del quadre de característiques es remet a l'instrument de finançament pel que fa als mecanismes que s'empraran per vetllar pel compliment dels objectius, indicadors i resultats de l'actuació.

L'annex 7 detalla la finalitat del tractament de les dades personals que l'Agència obtingui dels licitadors en el marc del procediment de licitació per a les quals és d'aplicació la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals. Es fa constar que l'òrgan de contractació és el responsable del tractament de dades personals. I s'indiquen els drets que poden exercir els licitadors en relació amb el tractament de les seves dades personals.

La clàusula vint-i-tresena es refereix a les penalitats per demora en l'execució i per incompliment parcial o compliment defectuós, i, preveu el procediment per a la seva aplicació. L'òrgan de contractació les aprovarà prèvia proposta raonada del responsable del contracte i cada penalitat imposada no podrà superar el 10% del contracte ni el 50% per a la totalitat. El detall de les penalitats es troba a l'annex 8. Per a la demora es preveu el règim general de penalitzacions de la LCSP. Cal revisar aquesta previsió en tant que en la regulació del contracte de coordinació de seguretat i salut d'aquestes obres s'han fixat unes penalitats per demora reforçades per tractar-se d'una obra inclosa a la planificació hidrològica, justificació que podria ampliar-se considerant el seu cofinançament per la Unió Europea. També es detallen les penalitats per canvi dels membres de l'equip tècnic compromesos a adscriure en l'execució (sempre mantenint les característiques ofertes) quan no es notifiqui dins del termini previst, així com les previstes per l'incompliment de les condicions especials d'execució detallades a l'apartat M del quadre de característiques, entre d'altres.

L'annex 9 recull les obligacions del contractista respecte dels treballadors adscrits a l'execució del contracte

El PCAP, en l'annex 11, als efectes de resolució de contracte (article 211.1.f de la LCSP), qualifica com a obligacions essencials del contracte el compromís d'adscripció permanent de l'equip amb el mateix perfil i gènere oferts. I l'obligació d'assolir en el termini màxim de proves (3 mesos) els objectius de funcionament de la instal·lació executada.

En atenció al VEC (superior a 3M€) es regula el recurs especial en matèria de contractació que regula l'article 44 LCSP respecte dels actes previstos a l'apartat primer de la clàusula quaranta-unena. Pel que fa a la resta d'actes és d'aplicació el règim ordinari de recursos.

La jurisdicció contenciosa-administrativa és la competent per resoldre les qüestions litigioses del contracte tot i que es preveu la possibilitat de sotmetre a l'arbitratge la resolució de controvèrsies entre les parts en matèries de lliure disposició en els termes de la Llei 60/2003, d'arbitratge.

Conclusions

S'informa favorablement el Plec de clàusules administratives particulars del contracte d'obres sotmès a informe amb les observacions efectuades.

